Beleidsplan Sociale veiligheid

Stichting OOK

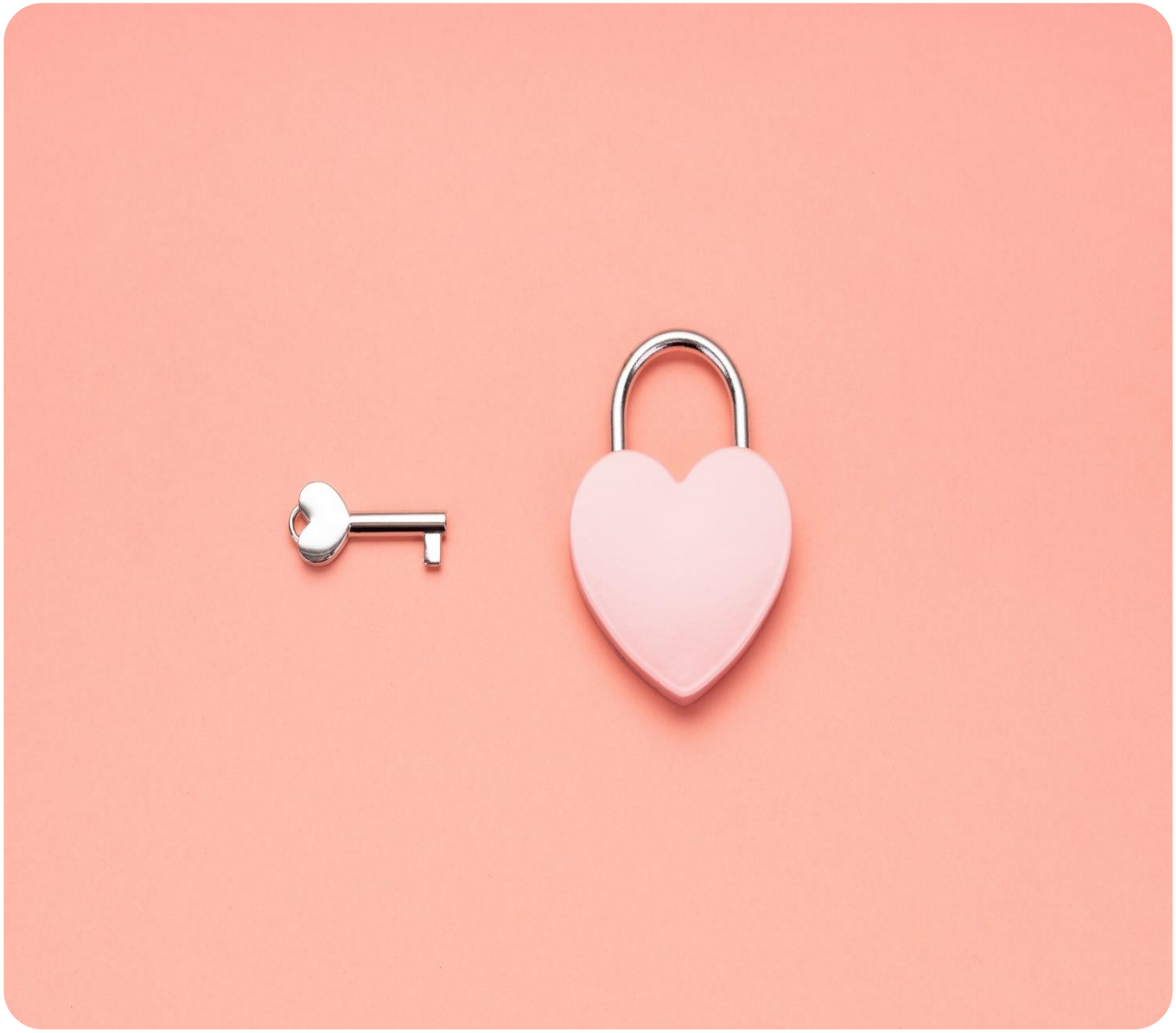

22 november 2022 - Directeuren

Openbaar
Onderwijs
Kampen

Neem een kijkje op ookkampen.nl

Inhoud

De wet	3
Het inspectiekader	4
Stichting OOK	5
De scholen	6
Kwaliteitscyclus	9
Bijlagen	10

De wet

Per 1 augustus 2015 is voor scholen in het basisonderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden (WPO: Artikel 4c). De wet Zorgplicht veiligheid op school heeft als doel dat scholen zorgen voor sociale veiligheid en zich inspannen om pesten tegen te gaan.

Van scholen wordt het volgende gevraagd:

- De school voert beleid met betrekking tot de veiligheid op school;
- De school monitort de veiligheid van leerlingen met een instrument dat een representatief en actueel beeld geeft;
- De school draagt er zorg voor dat bij een persoon ten minste de volgende taken zijn belegd:
    - Het coördineren van beleid in het kader van het tegengaan van pesten.
    - Deze persoon is het aanspreekpunt in het kader van pesten voor leerlingen, personeelsleden en ouders.

Een school kan pas goed beleid voeren op het gebied van sociale veiligheid als zij inzicht heeft in de feitelijke en ervaren veiligheid van de leerlingen. Op basis van monitoring ontstaat inzicht in de daadwerkelijke sociale veiligheid op school.

Het instrument waarmee sociale veiligheid gemonitord wordt, moet aan een aantal eisen voldoen.
Het instrument:

- moet betrouwbaar en valide zijn; dit instrument wordt minstens een keer per jaar afgenomen onder een representatief deel van de leerlingen;
- moet inzicht geven in hoe leerlingen de sociale en fysieke veiligheid ervaren;
- moet duidelijk maken of leerlingen te maken hebben met pestgedrag, geweld, discriminatie e.d.
- moet inzicht geven in het welbevinden van leerlingen op school.

De Inspectie van het Onderwijs controleert de scholen op bovenstaande punten.

Het inspectiekader

De inspectie heeft een nieuw waarderingskader uitgewerkt op 1 augustus 2022. In dit waarderingskader is veiligheid en schoolklimaat (VS) een kwaliteitsgebied. De standaarden in dit kwaliteitsgebied geven de kern van het onderwijs weer dat de leerlingen op dit terrein ontvangen.

Schoolklimaat (VS)
Het schoolklimaat kan kwalitatief worden beoordeeld op de onderdelen veiligheid en schoolklimaat, die hieronder worden uitgelegd in deze link.

Veiligheid
De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen. De basiskwaliteit is daarbij als volgt:
“De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school. De school monitort dit tenminste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.

De school heeft een veiligheidsbeleid geschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren. De school voorkomt, zo veel als mogelijk, (digitaal) pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op. Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid. De school heeft een (vertrouwens) persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.”
De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. De school heeft een verplichting rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.

Daarnaast kan er een onderdeel eigen aspecten van kwaliteit worden toegevoegd. Hier wordt dan beschreven welke eigen opdracht de school heeft opgenomen in het schoolplan en hoe de school deze realiseert.

Schoolklimaat
De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. De basiskwaliteit is daarbij als volgt:
“De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Zij creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. Het bestuur ziet erop toe dat de school zorg draagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan. Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen; personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.”
De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen. Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

Daarnaast kan er een onderdeel eigen aspecten van kwaliteit worden toegevoegd. Hier wordt dan beschreven welke eigen opdracht de school heeft opgenomen in het schoolplan en hoe de school deze realiseert.

Stichting OOK

Sociale veiligheid vinden we als stichting erg belangrijk; onze scholen staan open voor iedereen! Je bent welkom zoals je bent, ongeacht afkomst, kleur, ras, sekse of religie.
In het strategisch beleidsplan 2022-2026 van Stichting OOK Kampen is de missie als volgt verwoord: "Voor elk kind in Kampen en omgeving het beste onderwijs dat past bij jou!"

Visie
We hebben elkaar nodig om te leren, om te groeien om tot ontwikkeling te komen. Hier zit een wederkerigheid in. In Afrika wordt dat Ubuntu genoemd: ik ben omdat wij zijn. Het erkennen en waarderen van elkaars verschillen is daarmee vanzelfsprekend.
We vinden dat belangrijk voor de kinderen en onszelf. Dat betekent dat we als leerkrachten openstaan voor nieuwe ontwikkelingen en met elkaar willen leren.

Uitwerking op stichtingsniveau en schoolniveau
Stichting OOK is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van leerlingen en volwassenen binnen de eigen organisatie en beslist zelf hoe zij deze vormgeeft en waarborgt. Onder veiligheid wordt zowel de sociale veiligheid als de fysieke veiligheid verstaan.
Op bestuurlijk niveau bestaan er centrale afspraken met betrekking tot veiligheid, het arbobeleid, de klachtenregeling, het protocol schorsing en verwijdering, geschillen en vertrouwenspersonen. Deze protocollen zijn op stichtingsniveau opgesteld. Deze kunnen indien nodig op schoolniveau worden uitgewerkt.

Op de scholen maakt het schoolspecifieke beleidsplan Sociale veiligheid deel uit van het algemene veiligheidsbeleid, dat ook de fysieke veiligheid, brandveiligheid e.d omvat. De verschillende documenten met bijbehorende protocollen moeten in samenhang gelezen worden en zijn te vinden in de bijlage.

De scholen

Wij erkennen dat leerlingen pas in staat zijn om te leren en zich te ontwikkelen als ze zich veilig voelen. Dit geldt ook voor onze medewerkers. Sociale veiligheid is het ontwikkelen van een veilig leer- en leefklimaat. Zo wordt de school een veilige oefenplaats waarbinnen kinderen kunnen leren, fouten kunnen en durven maken, en zich kunnen ontwikkelen. Om sociale veiligheid te waarborgen en te bevorderen zijn formele kaders nodig. Daarbij worden de grenzen van gedrag duidelijk vastgesteld. Binnen deze randvoorwaarden bepaalt de school zelf hoe zij zorgt voor een veilig school- en klassenklimaat. Hierbij is er aandacht voor de omgang met elkaar, voor het oplossen van conflicten, voor waarden en normen en voor de ontwikkeling van sociale competenties. Positief gedrag onder alle betrokkenen wordt actief gestimuleerd.

Scholen moeten kunnen aantonen dat zij maatregelen hebben genomen om de sociale veiligheid van de leerlingen en de personeelsleden te kunnen waarborgen. Iedere school heeft een plan sociale veiligheid waarin het beleid beschreven staat. Scholen moeten kunnen aantonen dat zij:

- inzicht hebben in de sociale veiligheid op dat moment;
- preventief werken;
- optreden waar nodig.

Inzicht en monitoring
Minimaal één keer per jaar worden de leerlingen systematisch bevraagd op hun veiligheidsbeleving. Dit gebeurt bij alle leerlingen met een erkend instrument. Personeelsleden en ouders vullen één keer in de twee jaar respectievelijk een medewerkerstevredenheidsonderzoek en een oudertevredenheidsonderzoek in. Op deze manier heeft de school inzicht in de beleving van sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers en in (pest) gedrag op school. We gebruiken momenteel de tevredenheidspeilingen uit Vensters. De sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt gemonitord met een volgsysteem en verschilt per school.

Naast de bevragingen wordt er gebruikgemaakt van een incidentenregistratie. Een centrale registratie van incidenten geeft inzicht in het aantal en de aard van de incidenten. Om incidentenregistratie goed te laten verlopen is het belangrijk dat er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan, te weten: goede communicatie, centrale registratie en een analyse van de gegevens. Met het oog op preventie en de ontwikkeling en verbetering van het veiligheidsbeleid, is dit van groot belang.

Preventie
Met behulp van gedragsregels, afspraken, normen en waarden creëert de school een klimaat dat gekenmerkt wordt door respect, vertrouwen en acceptatie. Kennis over en inzicht in belangrijke waarden en normen en weten hoe daarnaar te handelen, zijn voorwaarden voor het goed functioneren in een pluriforme samenleving. Respect en tolerantie zijn hier verschijningsvormen van en bevorderen de sociale integratie.

Coördinator sociale veiligheid /anti-pestbeleid.
Een taal die binnen de wet “veiligheid op school"wordt omschreven, is iemand die het pestbeleid op school coördineert. deze coördinator geeft preventief advies, en treedt op als klankbord voor collega’s die vragen hebben over pesten en de aanpak daarvan. Om deze rol goed uit te kunnen voeren is het belangrijk dat deze persoon zicht heeft op de beleving van veilig bij leerlingen. En wanneer wenselijk,zich blijft scholen en verdiepen bij de methodiek die de school hanteert.
Door een adequate en vroegtijdige aanpak kunnen escalaties voorkomen worden.

Optreden
In het veiligheidsplan van scholen staat beschreven hoe er geacteerd wordt op incidenten. De school voert beleid dat adequaat optreden na een incident mogelijk maakt. Duidelijk moet zijn hoe bij een schending van afspraken wordt opgetreden, welke sancties getroffen kunnen worden- zoals schorsing of verwijdering- en wie een rol spelen in deze procedure. De procedures moeten bij alle betrokkenen bekend zijn.

Klachtenregeling
De klachtenregeling van Stichting OOK geldt voor alle scholen. De klachtenregeling kan ook gebruikt worden om inzicht te krijgen in de aard van de klachten.

De vertrouwenspersoon
Een interne vertrouwenspersoon is iemand die op school werkzaam is, bij wie je terecht kan als je een melding of klacht hebt over zaken die met school te maken hebben.

Een school mag zelf beslissen wie het aanspreekpunt bij pesten is. De meeste scholen kiezen ervoor deze taak neer te leggen bij één persoon die met soortgelijke taken bezig is. Binnen de klachtenregeling van de school staat beschreven dat deze vertrouwenspersoon het eerste aanspreekpunt is bij ongewenst gedrag, waaronder ook pesten. Door deze taken neer te leggen bij één persoon voorkomt de school dat er verschillende loketten zijn. Het schept duidelijkheid voor leerlingen en ouders bij wie en waar zij terechtkunnen.

Een externe vertrouwenspersoon heeft geen arbeidsrelatie met de scholen / bestuur en heeft daardoor letterlijk en figuurlijk meer afstand tot de school. De externe vertrouwenspersoon heeft een adviserende en ondersteunende rol naar de interne vertrouwenspersonen. Reden voor doorverwijzing van een interne naar externe vertrouwenspersoon kunnen zijn:
De klager heeft geen vertrouwen in de interne vertrouwenspersoon.
De klager heeft (geen) vertrouwen meer in de school.
De klager wil met een meer onafhankelijke partij de interne procedure doorlopen.
De interne vertrouwenspersoon draagt zelf de klager over naar de externe vertrouwenspersoon, bijvoorbeeld vanwege een te nauwe betrokkenheid bij de klager, loyaliteitgevoelens ten opzichte van de school of collega, onvoldoende kennis, of angst voor negatieve gevolgen.
De interne procedure is doorlopen zonder gewenst resultaat en de klager besluit een officiële klacht in te dienen.
Wettelijke maatregelen zijn een sluitstuk op het veiligheidsbeleid dat de school voert. De onderwijsinspectie ziet toe op de naleving van de wettelijke regels. Scholen verantwoorden zich in de schoolgids over hun veiligheidsbeleid.

Als bestuurders, ouders of kinderen te maken krijgen met mogelijke seksuele intimidatie en seksueel misbruik psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering kunnen ze contact opnemen met de vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs die luistert, informeert en adviseert. Zo probeert deze vertrouwensinspecteur tot de juiste vervolgstappen te komen. In een aantal gevallen is het verplicht direct contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. met deze link kunt u de flyer ‘Vertrouwensinspecteurs - digi toegankelijke versie’ downloaden.

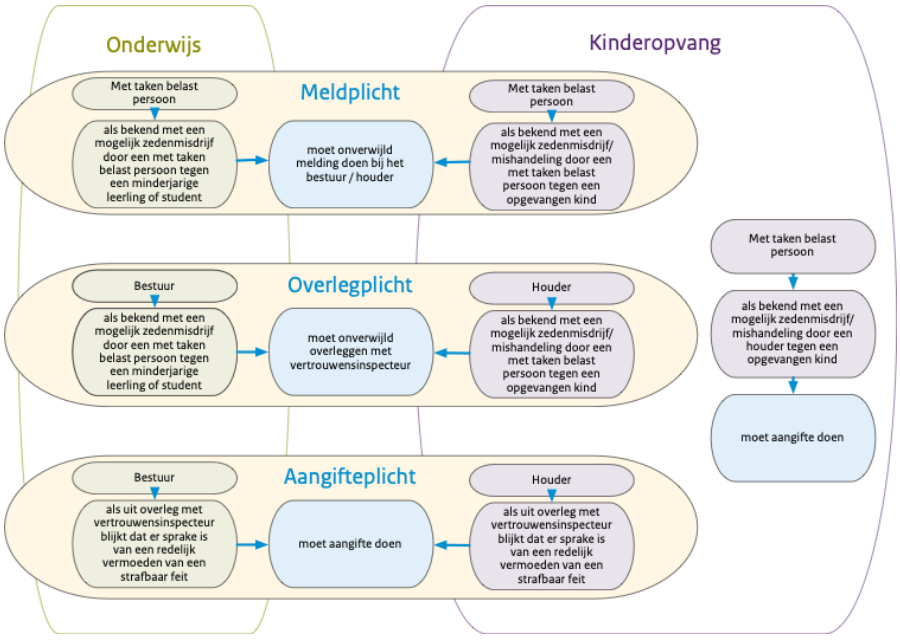

Het schoolspecifieke veiligheidsplan
Iedere school schrijft een eigen veiligheidsplan. In dit plan staat de visie geformuleerd over de ontwikkeling van leerlingen, hun gedrag en de grenzen en verantwoordelijkheden daarvan. Daar vloeien doelstellingen en gedragsregels uit voort. Bij het opstellen van het sociale veiligheidsplan staan de volgende vragen centraal:

- Hoe ziet een veilig schoolklimaat eruit?
- Wat willen wij als school bereiken?
- Welke aanpak wordt schoolbreed en in samenhang gehanteerd om een veilig klimaat te creëren? Welke interventies, programma's en methoden worden gebruikt op individueel niveau, klassikaal niveau en op schoolniveau?

- Hoe zorgt de school ervoor dat er een representatief en actueel beeld is van de veiligheid en mogelijke risico's in school? Welke instrumenten worden daarbij ingezet?
- Hoe zijn de taken en verantwoordelijkheden belegd?
- Hoe draagt de school bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat?
- Welke protocollen zijn er mbt zaken rond sociale veiligheid?

Kwaliteitscyclus

Wanneer	Actiepunt	Doel	School	KM
Sept	Analyse schooldocumenten: evaluatie & jaarplan/schoolplan	Zicht op de ontwikkeling	x	
Okt	Monitor sociale veiligheid afname leerkracht vragenlijsten en leerlingen vragenlijsten	monitoring sociale veiligheid	x	
Nov	Tevredenheidspeilingen afnemen: voor ouders, leerkrachten en leerlingen (tot kerstvakantie) eens in de twee jaar Van 1 november tot 30 april kunnen tevredenheidsonderzoeken worden afgenomen en uitgewisseld met Vensters	Inzicht en evaluatie stand van zaken	x	
	Analyseren uitkomsten en dialoog in team		x	
Dec	Uitkomsten verwerken in schoolrapportage, actiepunten verwerken in jaarplan		x	
Jan	Communiceer uitkomsten, actiepunten met betrokkenen		x	
Jan	Tevredenheidspeilingen: bovenschoolse rapportage	beleid en actiepunten voor nieuwe beleidsperiode	x	x
Febr	Verbetercyclus: vaststellen tussenevaluatie voor scholen met verbeterplan	Monitoren proces en bijstellen interventies en acties.	x	
Maart				
April	Afname monitor sociale veiligheid	zicht op sociale veiligheid	x	
Mei	Analyse monitoring sociale veiligheid		x	
Juni	communiceer uitkomsten, actiepunten met betrokkenen		x	

Bijlagen

Voor een aantal gebieden hebben stichting OOK en de scholen documenten beschikbaar, waarin beleid is vastgesteld en afspraken zijn gemaakt. Dit beleid is vastgelegd in de volgende protocollen en/of notities:

Bijlage	Titel / Onderwerp	St OOK of School	Fysieke bijlage of via …
1	Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling	St OOK	Kindermishandeling en huiselijk geweld
2	Protocol schorsing en verwijdering	St OOK	Protocol schorsen en verwijderen
3	Beleidsplan agressie, geweld en seksuele intimidatie	St OOK	Beleidsplan agressie, geweld en seksuele intimidatie
4	Klachtenregeling ST OOK	St OOK en School	Zie schoolgids en website OOK
5	Incidentenregistratie	School	In Parnassys leerlingvolgsysteem
6	Kanjer protocol	School	Aanwezig op alle OOK scholen
7	Oudertevredenheidspeiling	School	Uitwerking middels Vensters
8	Leerlingtevredenheidspeiling	School	Uitwerking middels Vensters
9	Protocol rouwverwerking	School	Uitgewerkt per school

Stichting Openbaar Onderwijs Kampen

Oudestraat 216K
8261 CA Kampen

(038) 333 22 43
ookkampen.nl

KvK 08186847
IBAN NL69 RABO 0152 6676 95